

TIMTOS Taipei 2007 – přední asijský veletrh obráběcích strojů

Přímo pod nejvyšší budovou světa, v taiwanském hlavním městě Taipei, se v pavilonech World Trade Center konal ve dnech 12. - 17. března 2007 jeden z největších asijských veletrhů obráběcích strojů TIMTOS – Taipei International Machine Tool Show.

Taiwan je šestým největším výrobcem a čtvrtým největším exportérem obráběcích strojů na světě. Jeho postavení ve světovém žebříčku je výsledkem široké nabídky strojů, inovací, efektivity výroby a především vysoké kvality produkce za rozumné ceny. Již dávno o této zemi neplatí, že patří mezi „levné asijské výrobce“, o čemž svědčí například i výše hrubé měsíční mzdy pracovníků v průmyslové výrobě, která je vyšší než v ČR (viz. dále). Výroba strojírenské techniky je s ročním obrátem 3 miliardy USD jedním z největších průmyslových odvětví. Tento objem výroby strojů a nástrojů na zpracování kovu zastíní dokonce i USA a Švýcarsko.

Největší světoví výrobci obráběcích strojů (údaje v mil. EUR)

1)	Japonsko	10773
2)	Německo	8200
3)	Čína	5575
4)	Itálie	4350
5)	J. Korea	3300
6)	Taiwan	2939
7)	USA	2887
8)	Švýcarsko	2258
14)	ČR	374

Veletrh TIMTOS je předním veletrhem, na kterém nejen taiwanští výrobci představují světu své novinky. Podle počtu premiér se TIMTOS řadí k jednomu z nejvíce inovativních výstav svého oboru v celosvětovém měřítku. Výroba obráběcích strojů na Taiwanu dramaticky roste, v roce 2005 o 14 % a v roce 2006 dokonce o 20 %. Většina produkce strojů je exportována a tak není divu, že zájem o veletrh TIMTOS roste zejména v zahraničí. Podobným tempem (19 %) roste i zahraniční prodej obráběcích nástrojů, proto nebylo překvapením, že tyto dva obory byly na výstavě nejvíce zastoupeny.

Na 25.000 m² čisté výstavní plochy měli návštěvníci možnost spatřit špičku produkce CNC obráběcích strojů, obráběcích nástrojů, tvářecích strojů, strojů a zařízení pro dělení

materiálů, slévárenství, svařování. Silně byly zastoupeny obory automatizace, měřidel, testovací technika, CAD/CAM a pod. Nechyběla bohatá nabídka příslušenství strojů, vybavení hal a dílen.

Podstatnou část výstavy zaujímali především místní, japonské a korejské výrobce CNC strojů. Z Evropy byly silně zastoupeni němečtí a švýcarské výrobce. Celkem vystavovalo 2 778 firem ve 713 expozicích, což představuje s desetiprocentním nárůstem dosud zatím nejlepší výsledek. Rekordních bylo i 35 000 návštěvníků; zájem evropských zákazníků o produkci

asijských strojů se odrazil v třicetiosmiprocentním růstu oproti minulému ročníku. Celkem si výstavu přiletělo prohlédnout 4 200 zahraničních návštěvníků z devadesáti zemí, nejvíce z Japonska, Koreje, U.S.A. a Malajsie.

Při časté návštěvě veletrhů v Evropě může návštěvník získat dojem, že se jedná o stále tytéž produkty, jedním z důvodů, proč navštívit asijský veletrh strojírenské techniky je „skok do jiné reality“ – tou je nabídka asijských výrobců, překvapivě široká a představující stroje všech typů a cenových kategorií. Dalším důvodem návštěvy je silná snaha domácích výrobců o rozvoj strojů z hlediska vysoké úrovně preciznosti, vyšší efektivity výroby a vysoké kvality. Dalo by se zjednodušeně říci, že se karta obrací a na průmyslovou „špionáž“ by se naopak měli vydat někteří evropské výrobce strojů.

Pořadatelé veletrhu jsou:

Taiwan External Trade Development Council (TAITRA)

Nezisková organizace založená v roce 1970 na podporu zahraničního obchodu. TAITRA je také správcem Taipei World Trade Center.

a

Taiwan Association of Machinery Industry (TAMI)

Tato zájmová organizace byla založena již v roce 1945 a dnes sdružuje neuvěřitelných 2.400 výrobců strojů, techniky, nástrojů a příslušenství ze všech průmyslových odvětví.

Veletrh se koná každé dva roky od roku 1981, příští ročník se uskuteční na jaře roku 2009. ■

<http://www.TaipeiTradeShows.com.tw/timtos>

Taiwan – silná asijská ekonomika

Taiwan a jeho přilehlé ostrovy zaujímají plochu necelé poloviny ČR, žije zde však více jak dvojnásobek obyvatel, celkem 23 milionů. Když přihlédneme k faktu, že většinu území zabírají málo obydlené velehory (stovka vrcholů převyšuje svojí výškou 3.000 m n. m), dosahuje koncentrace obyvatel v nížinách jedny z nejvyšších hodnot na světě. Celkově je v této zemi čtvrtá největší hustota obyvatel na 1 km² na světě.

V aglomeraci okolo hlavního města Taipeije až po mezinárodní přístav Keelung žije více jak 9 milionů obyvatel, slunce zde „nezapadá“, neboť sluneční svit se v pozdním odpolední utopí ve smogu. Západní pobřeží ostrova je lemováno čtyřsetkilometrovým pásmem měst a průmyslových zón spojených sítí dálnic a nedávno i rychlovlaků šikanzen. Tato průmyslová část země tak tvoří jeden velký „kotel“ výrobní, obchodní a dopravní aktivity.

Taiwan patří mezi dvacet nejvyspělejších států světa. Výkon taiwanské ekonomiky měřený dle HDP předčí i takové země, jako je Indonésie, Turecko, Rakousko, Polsko, Norsko a další. Dle HDP na obyvatele, které dosahuje více jak 16.000 USD, patří Taiwanu zhruba 30. - 35. pozice ve světovém žebříčku.

V rámci asijských ekonomik patří Taiwanu čtvrté místo jak v absolutním výkonu ekonomiky měřeném dle HDP: 1) Japonsko 2) Čína 3) Korea 4) Taiwan 5) Turecko

6) Indonésie 7) Thajsko 8) Hong-Kong 9) Malajsie 10) Singapur, tak i při přepočtu HDP na 1 obyvatele: 1) Japonsko 2) Singapur 3) Hong-Kong 4) Taiwan 5) Korea 6) Bahrajn 7) Saudská arábie 8) Omán 9) Libanon 10) Malajsie.

O hospodářské síle této země svědčí i přehled průměrných měsíčních mezd pracovníků dle jednotlivých odvětví:

energetika	96.500 NTS = 63.690 Kč
důlní a těžební průmysl	46.000 NTS = 30.300 Kč
průmyslová výroba	36.000 NTS = 23.760 Kč
stavebnictví	33.000 NTS = 21.780 Kč
pohostinství, ubytování	29.000 NTS = 19.140 Kč
obchod	40.000 NTS = 26.400 Kč
doprava – skladování	47.000 NTS = 30.000 Kč

(dle aktuálního kurzu se rovná 100 NTS = cca 66 Kč)

Jen pro doplnění, na Taiwanu jsou zhruba stejné ceny jako v ČR, například: 1 noc v hotelu v Taipeiji 800,- Kč, oběd v restauraci 50 – 100,- Kč, rychlé občerstvení 30,- Kč, ½ l piva 30,- Kč, 1 l benzínu 18,- Kč, elektronika je o cca 40% levnější než v ČR.

Taiwan má čtvrté největší devizové rezervy na světě ve výši 100 miliard USD, v osmdesátých letech měl Taiwan dokonce největší devizové rezervy na světě, momentálně je na čele žebříčku vystřídán Čínou.

Taiwan je největším investorem v Číně, Thajsku, Indonésii, Malajsi, Vietnamu a na Filipínách. Pracuje zde zhruba 300.000 zahraničních pracovníků. Velká část taiwanské

produkce se vyrábí v jiných zemích. Hlavními odvětvími jsou elektrotechnický průmysl, hlavně počítače.

Nejvyšší budova světa „Taipei 101“ je prestižní adresou pro významné domácí firmy, čtyři patra jsou také sídlem burzy. ■

Historie taiwanského hospodářského zázraku

Vzhledem ke své bezvýznamnosti nebyl Taiwan prakticky nikdy v historii přímou součástí Číny (na což se do dnes odvolávají zástupci samostatnosti Taiwanu), jeho přináležitost čínským císařům byla formální, nebyl bezprostředně obsazen vládci z čínské pevniny, platil za „ostrov pirátů a nemocí“, z hlediska centrální Číny byl příliš vzdálený a nevýznamný. Fakticky byl ovládán rodovými a kmenovými klany, počet obyvatel a hospodářský význam byl nepatrný.

Ve své historii zažil několik vln migrací z jihočínských oblastí a před dvěma sty lety měl pouze 100 000 obyvatel. Postupně od roku 1510 se setkal prostřednictvím Portugalců, Španělů, Holanďanů, Francouzů a Britů s evropskou kulturou a mezinárodním obchodem. Pomalý přechod z agrárního hospodářství na průmyslovou výrobu nastal až po obsazení Japonci v roce 1895 a souvisí se snahou Japonska stát se světovou velmocí. Život pod japonskou nadvládou nebyl pro obyvatele ostrova jednoduchý, přesto došlo k hospodářskému rozvoji, zejména

v oblasti těžby surovin, budování infrastruktury a metod řízení práce. Japonská nadvláda trvala až do konce druhé světové války, po jejím vítězství, kdy byla Čína na straně spojenců, bylo rozhodnuto o opětovném připojení ostrova k Číně. Po druhé světové válce přesídlil pod tlakem armády komunistické Číny na Taiwan Kuomintang pod vedením Čankajška, a přenesl sem vládu Čínské republiky na základě ústavy Čínské republiky. Spolu s vojáky Kuomintangu došlo k poslední velké migraci 1,5 milionu obyvatel z pevninské Číny (počet obyvatel tak vzrostl na 6,5 milionu).

Kuomintang prakticky okamžitě nahradil Japonce ve všech strukturách vlády a moci. Od jeho příchodu na ostrov začínají dějiny moderního taiwanského hospodářství. Taiwan byl v období po válce chudým agrárním státem. Nadvláda Kuomintangu nezačala dobře, země byla prakticky ve válečném stavu s pevninskou Čínou, byla zavedena vláda jedné strany a výjimečný stav (trval až do roku 1987). Při nepokojích proti neschopné vládě Kuomintangu bylo zabito 10 000 obyvatel, navíc došlo v letech 1945 – 1949 k hospodářské krizi. Od roku 1945 až do začátku devadesátých let nebyla vláda Kuomintangu zdaleka demokratickou, přesto zachovávala oproti nám známým totalitním režimům několik významných svobod: svobodu náboženství, svobodu cestovat a dlouhodobě pobývat (vč. práce a studia) v zahraničí, svobodné volby nezávislých kandidátů na regionálních úrovních, a především svobodu podnikat spojenou s možností nabývání neomezeného soukromého vlastnictví. Především svoboda podnikání malých a rodinných firem se stala motorem dnešního taiwanského hospodářství.

Rozvoji taiwanské ekonomiky napomohla poválečná situace, početně mnohem větší armáda ČLR neměla bezprostředně po válce přepravní kapacity k obsazení ostrova. Spojené státy, které spolu se západním světem uznávaly Čínskou republiku na Taiwanu, z hlediska mezinárodního práva, jako jediného zástupce celé Číny, sem přenesly veškerou materiální poválečnou pomoc původně určenou pevninské Číně. Americké příspěvky kryly 75% finančních deficitů rozpočtů taipejské vlády, a to až do roku 1964. Počátek padesátých let, období bipolárního dělení světa a začátek války na Korejském poloostrově, znamenal obrovský vzrůst strategického významu

Taiwanu. Podle některých autorů vděčí Taiwan korejské a později vietnamské válce za svoji samostatnou existenci.

Nedostatek přírodních zdrojů a surovin, příliv téměř čtvrtiny obyvatelstva bez zajištění hospodářského zázemí, zhroucení zahraničního obchodu orientovaného na Čínu a Japonsko, vysoké výdaje na armádu (které tvořily desítky procent ročních rozpočtů), nedostatečná zdravotní péče a školství patřily mezi nepříznivé faktory, které od počátku stály proti rozvoji země. Klíčovou úlohou vlády bylo zajistit soběstačnost v produkci potravin. Pomocí důsledných pozemkových reforem byly v padesátých a šedesátých letech položeny nezbytné předpoklady k rozvoji průmyslu. Pro rozvoj průmyslu bylo klíčové rozhodnutí privatizovat 78% průmyslových podniků z majetku po odsunutých Japoncích.

Již v padesátých a šedesátých letech začala vláda podporovat rozvoj lehkého průmyslu. Masivním budováním infrastruktury, komunikací, přístavů, telekomunikační sítě a elektráren napomohla následně industrializaci země. Daňové úlevy výrobcům elektroniky, plastů a chemických produktů, liberalizace zahranič-

ního obchodu a zvýhodnění zahraničních investorů v tzv. ekonomických zónách (první ekonomická zóna v ČLR byla zbudována až o deset let později), položily základ nepřetržitému a vysokému růstu hospodářství, které rostlo až do konce osmdesátých let o zhruba 9% ročně. Export rostl v šedesátých letech ročně o 30-40%.

V sedmdesátých letech nastal odklon k výrobkům s vysokou přidanou hodnotou, od levného spotřebního zboží a výroby textilu k výrobě strojírenských výrobků, strojů, počítačů apod.

V osmdesátých letech bylo zrušení obchodního embarga s ČLR dalším impulzem k rozvoji hospodářství. V roce 1992 došlo k legalizaci investic v pevninské Číně, Taiwan se v krátké době stal největším zahraničním investorem v ČLR. Díky výrazně nižším mzdám, možnostem odbytu a nedokonalým ekologickým normám dochází ke stále většímu přesunu výrobních kapacit zejména v oblasti výroby plastů, elektroniky a potravin. Obchod s ČLR není dosud plně liberalizován a i přes volný pohyb občanů Taiwanu v ČLR stále ještě neexistuje pravidelné přímé letecké spojení mezi oběma zeměmi.

Struktura hospodářství orientovaná na surovinově nezávislou produkci lehkého průmyslu, výroba strojů a zařízení s vysokou přidanou hodnotou, tradiční asijská pracovitost a také pověst Taiwanu, jako seriózního partnera, přinesly výrobkům „Made in Taiwan“ celosvětový úspěch. Ekonomika prošla cestu efektivní výroby pro zahraniční značky až do současného stavu celosvětového vývozu kapitálu a investic. Jedněmi z příkladů takových investic jsou i známé podniky Foxcon Pardubice, FIC v Rudné u Prahy, Aerospace Industrial Development Corporation – společný podnik s Aero Vodochody. Poslední ohlášenou investicí je nový závod Foxconu, který zaměstná 5000 pracovníků. Taiwanské firmy jsou přímo, či prostřednictvím svých zástupců, etablovány na českém trhu, o čemž svědčí i účast na MSV v Brně, AMPERU Praha a jiných průmyslových výstavách.

Taiwanské firmy na letošním ročníku veletrhu AMPER

Českou obchodní bilanci a strukturu exportu a importu naleznete na www.export.cz.

Přestože byla v sedmdesátých letech ČLR většinou států včetně USA z hlediska mezinárodního práva uznána jako jediný reprezentant celé Číny, je mezinárodní postavení Taiwanu velmi dobré. A to i přes fakt, že byl v roce 1971 vyloučen z OSN a dnes ho uznává pouze 20 zemí světa (z Evropy jen Vatikán).

Jeho mezinárodní pozice je silná především díky nadstandardním vztahům s USA, svůj podíl má i fakt, že Taiwan počátkem devadesátých let plně přešel na demokratický pluralitní systém. Jako zajímavost v této oblasti bych zmínil první návštěvu taiwanského ministerského předsedy v Evropě od roku 1949, kterým bylo setkání s Václavem Klausem (19. června) a Václavem Havlem (21. června) 1995 v ČR. Členem WTO je Taiwan od roku 2002.

Závěrem této části týkající se historie hospodářského zázraku bych se rád zmínil o několi-

ka faktorech, které stále udržují taiwanskou společnost na vlně úspěchu.

Jsou jimi: **pracovitost** (běžnou zvyklostí je mít dvě zaměstnání, nezaměstnanost je minimální a tvoří 4% obyvatel), dále je to až extrémní **snaha o dosažení co nejvyššího vzdělání** (v zemi je 159 univerzit a vyšších odborných škol). I přes dramatický růst životní úrovně v posledních desetiletích si Taiwanci udržují svoji pracovitost a skromnost, nepodlehli „vábení sociálního státu“. To, že mají široké vrstvy obyvatelstva dnes vysoký životní standard není důsledkem silného sociálního státu, je to důsledek pracovitosti, aktivity, tvořivosti a skromnosti každého obyvatele. „Pečovatelskému a zaopatřujícímu“ státu také nenahrává tradiční silný vztah k rodině, široké a pevné rodinné vazby.

Taiwanský hospodářský zázrak pro nás může být trvalou inspirací, jak se může zemědělská země s minimem surovin během několika desítek let přeměnit v sil-

ného moderního průmyslového výrobce a světového exportéra.

Odkazy a zdroje:

www.roc-taiwan-cz.com

www.tami.org

www.taipeitradeshows.com.tw/timtos

www.timtos.tw

www.cepd.gov.tw/index.jsp

www.trade.gov.tw

www.taiwantrade.com.tw

www.export.cz

Poděkování:

pracovníkům Taipei Economic and Cultural Office v Praze za spolupráci a poskytnuté údaje. ■

připravil Jiří Klusáček